

Bu bilgilendirme raporu Gündüz Gözüyle Endeksi¹ ve ECPAT Türkiye'ye Genel Bakış raporlarında yer alan bilgileri kullanarak derlenmiştir.²

.....

GÜNDÜZ GÖZÜYLE ENDEKSİ NEDİR?

Gündüz Gözüyle Endeksi (Out of the Shadows Index), Economist Bilgi Birimi tarafından hazırlanan ve ülkelerin, çocukların ticari ve cinsel olarak sömürülmesi ve istismarıyla nasıl baş ettiklerini ölçen bir endekstir. İlk 60 ülke tarafından yayımlanan veriler hükümetlerin, özel sektörün ve sivil toplumun çocukları cinsel şiddetten korumak ve BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 16.2 numaralı hedefine yönelik taahhütlerini yerine getirmek adına daha fazla çaba sarf etmeleri gerektiğini göstermektedir.

Bu **Endeks** ulusal hükümetlerin mevzuatlarını, politikalarını ve yanıtlarını değerlendirerek hesaplanmıştır. Çocukların cinsel sömürüsü ve istismarını engellemeye yönelik kritik konular: eğitim, üreme sağlığı, mağdur desteği, kolluk güçleri ve çevrimiçi dünyadaki riskleri içermektedir.

Bu **Endeks** aynı zamanda güvenlik ve istikrar, sosyal koruma gibi çevresel faktörleri ve toplumsal cinsiyet ve diğer normların cinsellik ve cinsel istismar konularını serbestçe tartışabilmeyi baskı altına alıp almadığını da ele almaktadır. Aynı zamanda teknoloji ve seyahat işletmelerinin çocukların cinsel sömürüsü ve istismarıyla mücadele etme konusuna katılımını da ölçmektedir. **Endeks** dâhilinde genel bir ülke skorunun yanı sıra 34 gösterge ve 132 alt göstergeye ait verileri kullanarak hesaplanan çok sayıda alt-kategori bulunmaktadır.

ECPAT ÜLKE GENEL DEĞERLENDİRMELERİ NELERDİR?

ECPAT Ülke Genel Değerlendirmeleri tüm mevcut, kamuya açık bilgileri ve bir ülkede çocukların cinsel sömürüsüne (ÇCS) dair var olan yasal çerçeveler hakkında detaylı analizleri kapsamlı bir şekilde sunmaktadır. Bu genel bakışlar uygulamadaki kazanımlar ve zorluklar hakkında değerlendirmeler ile ÇCS'nin yok edilmesi adına eylemler sunmakta ve ÇCS'ye karşı ulusal mücadeleyi ilerletmek adına somut, öncelikli eylemler önermektedir.

TÜRKİYE

PUAN
56.7

GÜNDÜZ GÖZÜYLE
ENDEKSİ'NDE YER ALAN
60 ÜLKEDEN 18'İ

Türkiye, **Gündüz Gözüyle Endeksi** 'ne konu olan 60 ülke içerisinde, ülkenin çocukların cinsel sömürüsü ve istismarına karşılığı açısından 56,7 puanla 18. sıradadır. Bu skor Filipinlerle aynıdır ve Uganda'nın biraz altındadır (57,3)

Türkiye'nin **Endeks**'teki yeri, çocukların cinsel sömürüsüne yönelik güçlü yasal çerçeveler³ ve sivil toplum kuruluşlarının çocuk, genç yaşta ve zorla evlilik gibi çocukların cinsel sömürüsünün belirli biçimleriyle mücadele konusunda gerçekleştirdiği bazı özellikle iyi uygulamalar ile açıklanabilir.⁴

Ancak yine de Türkiye'de çocukların cinsel sömürü ve istismardan uzak bir şekilde yaşamasını sağlamak için yapılması gereken çok şey vardır. Örnek olarak, Türkiye'nin çocuk mültecilerin karşılaştığı çevre ve koşullara yönelik acil önlemler almaya devam etmesi ve çocukların cinsel sömürüsünün tüm biçimlerine ait verileri halka açık hale getirerek duruma özel hazırlanmış ve etkin yanıtların geliştirilebilmesine imkân vermelidir.

ÇOCUKLARIN CİNSEL SÖMÜRÜSÜNÜ NASIL TANIMLANIR

Bir çocuk, kendisinin veya üçüncü kimselerin aldığı herhangi bir şey karşılığında bir cinsel eyleme maruz bırakıldığında cinsel sömürünün mağduru olur. Çocukların cinsel sömürüsünün farklı biçimleri çocukların fuhuşta sömürüsü, çocukların çevrimiçi cinsel sömürüsü, çocukların cinsel amaçla satılması ve ticareti; çocukların seyahat ve turizm bağlamında cinsel sömürüsü ve çocuk, genç yaşta ve zorla evliliğin belirli türlerini içermektedir.⁵

Gündüz Gözüyle Endeksi, 58/100 istikrarsızlık göstergesi skoruyla Türkiye'nin çevre istikrarı açısından kısıtlamalara sahip olduğunu raporlamıştır.⁶ Bununla beraber, Türkiye son altı yıldır komşu ülkelere milyonlarca mültecinin ülkeye gelmesi sorunuyla başa çıkmakta zorluk yaşamaktadır. Bu mülteci akını, şu anda Türkiye'de çocuklar da dâhil olmak üzere sömürüye açık bir nüfusun var olduğu anlamına gelmektedir.^{7,8} Bu savunmasızlık, mültecilerin Avrupa'nın her yerinde karşılaştığı aşırı yoksulluk ve istikrarsızlıktan kaynaklanmaktadır⁹ ve çocukların erken yaşta ve zorla evlilik, cinsel sömürü amacıyla çocuk ticareti ve fuhuşta sömürüye konu olduğu öne sürülmektedir.^{10,11,12} Ancak Türkiye'deki çocukların yoksulluğu sadece ülkedeki mülteci nüfusuyla sınırlı değildir; Türkiye'de çocuk sahibi hanelerin göreceli yoksulluk oranı 2018 yılı itibarıyla %22,6 kadar yüksektir.¹³

Mülteciler

Türkiye, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (UNHCR) tahminlerine göre Kasım 2019 itibarıyla 4 milyon mülteciyle ev sahipliği yapmakta olup, dünyadaki en yüksek mülteci nüfusuna sahiptir.¹⁴ Temmuz 2019 itibarıyla yaklaşık 1,4 milyon mültecinin 15 yaşının altında ve 800.000'den fazlasının 18-24 yaşları arasında olduğu tahmin edilmektedir.¹⁵ Türkiye'deki mülteci çocuklar cinsel sömürünün iki tezahürüne karşı özellikle savunmasızdırlar; erken yaşta ve zorla evlilik ve fuhuşta sömürü.^{16,17}

Türkiye'deki 4 milyon mültecinin 3,6 milyonu Suriye'den gelmiştir.¹⁸ Türkiye'deki mültecilerin büyük bir çoğunluğunun geldiği Suriye'nin kırsal bölgelerinde çocuk, erken yaşta ve zorla evlilik çok yaygındır¹⁹ ve bu yaygınlık Türkiye'deki Suriyeli mülteci nüfusunda da devam etmektedir.²⁰ Suriyelilerin son altı yılda karşı karşıya kaldıkları akıl almaz koşullar ve çok kısıtlı ekonomik imkânlar nedeniyle bazı aileler erken yaşta evlilik dışında bir seçenek bulamamaktadır. Bazı aileler çocuklarının Türkiye vatandaşlarıyla para karşılığında ve ailelerinin yiyecek gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak gibi ebeveynlerin üstündeki yükü azaltmak amacıyla evlenmesine izin vermektedir.²¹

Mülteci kamplarında yaşayanlar için ekonomik imkânların yetersizliği aynı zamanda suç şebekeleri tarafından sömürülmekte, Suriyeli genç kadınlar bu şebekeler tarafından seks işçiliğine zorlanmakta ve bu uygulamanın özellikle ergen kızlar arasında yaygın olduğu kabul görmektedir.²²

NELER YAPILABİLİR? ÇÖZÜME DOĞRU

Türkiye ülkede ikamet eden çocuk mülteci nüfusuna yönelik sosyal ve yasal korumaları iyileştirebilir

Türkiye mülteci çocukların, özellikle de kız çocukların, istihdam edilebilmek için ihtiyaç duyacakları beceri ve nitelikleri kazanmalarını sağlayacak eğitim fırsatlarını artırabilir ve bu sayede cinsel sömürüye yol açacak durumlara zorlanma ihtimallerini azaltabilir

Türkiye çocukların fuhşa zorlanması, çocuk tecavüzü ve çocuk ticareti gibi çocukların cinsel sömürüsü suçlarına karşı güçlü bir yasal çerçeveye sahiptir. Türkiye aynı zamanda çocukların cinsel sömürüsüne karşı mücadeleye yönelik tüm büyük uluslararası sözleşmeleri tasdik etmiştir ve Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi üyeliği gibi birtakım uluslararası ve bölgesel işbirliği çerçevelerine taraftır.²³

Ancak Türkiye mevzuatında hala uluslararası standartlarla tamamen uyuşmayan kısıtlılıklar bulunmaktadır. Örneğin, her ne kadar Türk Ceza Kanunu 28.maddesinde cebir, şiddet, korkutma ve tehdit başlığıyla bir düzenleme var ise de Türkiye mevzuatında cinsel sömürü amacı dâhil olmak üzere insan ticareti mağduru olan çocukların yasadışı eylemler nedeniyle yargılanmaktan korunmasına yönelik bir spesifik bir hüküm bulunmamaktadır. Bu durum, Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesinin 26. Maddesine aykırıdır.²⁴ Bunun yanı sıra, çocuk, erken yaşta ve zorla evliliğe yönelik yasal çerçeveye ilgili hem mevcut yasal hükümler hem de hükümet tarafından önerilen kanun tasarıları açısından ciddi endişeler bulunmaktadır.

Erken yaşta ve zorla evlilikler

Erken yaşta ve zorla evlilikler, çocukların cinsel sömürünün yol açmaktadır ve sömürünün bir türü olarak belirlenmiştir. Örnek olarak, çocuk yaşta evlilik bir çocuğun cinsel erişilebilirliğine yol açabilir, cinsel şiddeti birliktelik içinde gizleyebilir veya çocuğun özerklik göstermesini imkânsız hale getirecek güç dinamikleri yaratabilir.²⁵ Türkiye **Gündüz Gözüyle Endeksi**'nin erken yaşta ve zorla evlilikler göstergesinde 0/100 puan almıştır.²⁶ Bu, Türkiye mevzuatının hala bazı durumlarda erken yaşta ve zorla evlilikler gerçekleşmesine izin vermesiyle ilişkilendirilebilir.

2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'nda çocuk, erken yaşta ve zorla evliliğin yaygınlığının altı çizilmiş, raporda 20-24 yaşları arasındaki Türkiyeli kadınların %2'sinin 15 yaşında evlendirildiği, 15-19 yaş arası genç kızların ise % 1,1'inin 15 yaşından önce evlendirildiği belirtilmiştir.²⁷ Araştırma aynı yıl Türkiye'deki Suriyeli mülteci nüfus içinde çocuk, erken yaşta ve zorla evliliğin yaygınlığı üzerine de yürütülmüş, 20-24 yaş aralığındaki Suriyeli kadınların % 9,2'sinin 15 yaşında, 15-19 yaşlarındaki genç kadınların ise %13,4'ünün 15 yaşından önce evlendirildiği belirlenmiştir.²⁸

Hem kadın hem erkekler için yasal evlenme yaşı 18 olsa da buna istisnalar mevcuttur; Medeni Kanun'un 124. maddesi ailelerin rızası olması durumunda 17 yaşındaki kız ve erkek çocukların evlenmesine izin vermektedir. Sistematiik olmayan kanıtlar ise ebeveynlerin rızası koşulunun çoğunlukla göz ardı edildiğini öne sürmekte²⁹, bu da fiili olarak kabul edilen yaşı 17 olduğu anlamına gelmektedir. Ek olarak, 124. madde olağanüstü durumlarda 16 yaşındaki çocukların evliliğine izin vermektedir ancak bunun koşulları net bir şekilde tanımlanmadığından tamamen yargıçların takdirine bırakılmıştır.³⁰

Ekim 2017'de din adamları ve müftülere sivil makamlarla aynı şekilde nikâh kıyma yetkisi veren yeni bir yasa hükümet tarafından onaylanmış ve kabul edilmiştir.³¹ Bazı muhafazakâr müftülerin "17 yaşın altındaki gelinleri görmezden geldikleri" düşünüldüğünde bu yasanın çocuk evliliği açısından temsil ettiği risk konusunda endişeler dile getirilmiştir.^{32,33,34}

2016 yılında, hükümet tarafından suçlu olduğu kanıtlanmış çocuk istismarcılarının mağdurlarla evlenmeleri durumunda cezalarının ertelenmesini öngören bir yasa tasarısı meclise sunulmuş³⁵, ancak hemen ardından geniş çapta muhalefet ve kamuoyu baskısı nedeniyle geri çekilmiştir.³⁶ 2016 yasa tasarısının karşılaştığı geniş muhalefete rağmen, Ocak 2020'de benzer bir yasa tasarısının Türk parlamentosuna sunulacağı açıklanmıştır.³⁷ Bu yasa tasarısı çocuk evliliği ve yasal tecavüzü meşrulaştırmakla kalmayacak, aynı zamanda faillerin cezasız kalma oranını ciddi ölçüde artıracak ve bir çocuğu sömürmek veya istismar etmenin bazı durumlarda mazur görülebileceği gibi yanlış bir algının yayılmasına neden olacaktır.

Türkiye, mevzuatını erkek ve kız çocuklarının asgari yasal evlilik yaşını istisnasız 18 yaş olarak belirleyecek şekilde değiştirebilir

Türkiye, reşit olmayan çocukların, istismar edenlerle evlendikleri takdirde affedilmesine izin verecek yasa tekliflerini vermekten vazgeçebilir

Türkiye özel olarak çocukların cinsel sömürsünü ele almaya yönelik herhangi bir ulusal eylem planına sahip değildir, ancak bu sorunu kadına yönelik şiddeti ve insan ticaretini azaltmaya yönelik bazı politika ve planlar dâhilinde değerlendirmiştir. Çocukların cinsel sömürsüne yönelik kamuya açık veriler son derece sınırlıdır.

Ulusal eylem planları, politikalar ve kurumlar

2016-2020 Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı çocuklara yönelik cinsel şiddeti kapsamaktadır ve çocuk, erken yaşta ve zorla evlilikle mücadeleye yönelik umutlandırıcı özel bir hedefe sahiptir.³⁸ Bu plan şiddete maruz kalmış çocuklara uzman terapisi ve tedavi sunmayı³⁹ ve cesaretlendirici biçimde, Avrupa Konseyi Kadına Yönelik ve Aile içi Şiddeti Önleme ve Mücadele Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi) ile uyumlu olarak, cinsel şiddet mağdurlarına özel hizmet modelleri hazırlamayı hedeflemektedir.⁴⁰ 2018 yılına ait bir gözlem raporu çocuk, erken yaşta ve zorla evliliklere karşı özellikle savunmasız olan bölgelerde yerel koordinasyon komiteleri kurulması gibi olumlu gelişmeleri ana hatlarıyla belirtmiştir.⁴¹ Aynı zamanda 2019-2023 yılları arasında çocuk, erken yaşta ve zorla evlilik sorununa yönelik Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilecek özel bir eylem planının hazırlandığı açıklanmış ve bu planın 2016-2020 Kadınlara Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı dâhilinde uygulanan eylemlerin üstüne inşa edileceği belirtilmiştir.⁴² Ancak Şubat 2020 itibarıyla ne bu plan kamuya açık durumdadır ne de bu sürecin nasıl ölçüleceğine yönelik bir mekanizma paylaşılmıştır. Bu durum **Endeks'** in ulusal planlar ve politikalar göstergesinde Türkiye'nin aldığı 50/100 puanı kısmen açıklamaktadır.⁴³

Verilerin ayrıştırılması ve kamuya dağıtımı

Türkiye'de çocuk sömürsüne dair toplanan ve kamuya açık verilerin yetersizliği ülkenin soruna karşılık vermesine engel olmaktadır ve bu durum Türkiye'nin **Endeks'** in veri toplama göstergesinde aldığı 0/100 puanı açıklamaktadır.⁴⁴ Çocukların fuhuşta cinsel sömürsü, çocukların çevrimiçi cinsel istismarı ve çocukların seyahat ve turizm bağlamında cinsel istismarına ait oranlara dair halka açık herhangi bir veri bulunmamaktadır. İnsan ticareti mağduru çocuklara ait yayımlanan bilgiler sınırlıdır, ancak kamuya açık olan veriler bu çocukların cinsel sömürü amacıyla mı, diğer sömürü türleri için mi, yoksa insan ticareti amacıyla mı kaçırıldığına dair ayırım yapmamaktadır. Çocuk, erken yaşta ve zorla evlilik konusunda, Türkiye İstatistik Kurumu 2002 yılından beri yıllık olarak evlendirilen çocukların sayısına dair istatistikler yayımlamaktadır.⁴⁵ Bu hesaplamalara çocuk, erken yaşta ve zorla evliliğe karşı özellikle savunmasız olan Türkiye'deki mülteci nüfusunun dâhil olup olmadığı ise açık değildir.

Halka açık ayrıştırılmış verilerin eksikliği çocuğun cinsel sömürsünün farklı türlerinin yaygınlığının isabetli bir şekilde tespit edilmesini son derece zor kılmaktadır. Daha isabetli verilere sahip olmak sorunların yaygınlığını ve farklı nüfus gruplarının ne ölçüde daha savunmasız olduğunu anlamaya yardımcı olacaktır.⁴⁶ Halka açık veriler konusundaki mevcut yetersizlik hem sivil toplum kuruluşlarının hem de yetkililerin hedeflenmiş önlem programları planlamalarını ve uygulamalarını veya sömürüden etkilenmiş çocuklara yönelik özel olarak hazırlanmış müdahaleler geliştirmelerini zorlaştırmaktadır. Halka açık veriler aynı zamanda paydaşların işbirliği kurma konusunda desteklenmesi ve kısıtlı kaynakları en iyi şekilde kullanmak adına koordine olmaları konusunda yararlı olacaktır.

Çocukların cinsel sömürsü ve istismarının farklı tezahürleri konusunda açık ve iyi dile getirilmiş ulusal eylem planları yayımlanabilir

Çocukların cinsel sömürsü ve istismarının tüm tezahürleri konusunda ayrıştırılmış veriler toplanabilir ve yayımlanabilir

Türkiye'deki sivil toplum kuruluşlarının çabaları övgüye layık olsa da, hala bir takım zorluklar mevcuttur. Örneğin, Türkiye **Endeks'** in ön saf destek işçileri göstergesinde 75/100 puan almıştır, bu da sosyal hizmet uzmanlarına yönelik profesyonel destek ve rehberliğin erişilebilir olması ile ilgilidir. Ancak aynı zamanda sivil toplum katılımından 30/100 puan almış olması⁴⁷, sivil toplum kuruluşları, vakıflar, kar amacı gütmeyen organizasyonlar ve topluluk örgütlerine sunulan hizmetlerin yetersizliği ile alakalıdır. Bu puanlar arasındaki uyumsuzluk, iyi uygulamaların mevcudiyetine rağmen hala operasyonların kapsamı konusunda kısıtlılık olduğunun altını çizmektedir. Aynı şekilde, özel sektör katılımı incelendiğinde, çocukların cinsel sömürüsü ile ilgili sorunlar konusunda bazı endüstrilerin diğerlerine göre çok daha fazla katılım gösterdiği görülmüştür.

Sivil toplum katılımı

Mart 2017 ve Haziran 2019 arasında 15 farklı ilde 64.788 çocuğa ulaşarak erken yaşta ve zorla evlilik konusunda hem yetişkin hem de çocuklara yönelik önleme-bilgilendirme toplantıları düzenlemiş olan Türk Kızılayı'nın eylemleri özellikle iyi uygulamalar olarak vurgulanabilir.⁴⁸ Ek olarak, Uluslararası Çocuk Merkezi sivil toplum örgütü 2017 yılında "Çocuk Dostu Turizm Projesi"ni başlatmış, seyahat ve turizm sektöründe çocukların cinsel sömürüsüne dair farkındalığı artırarak⁴⁹ konaklama ve seyahat endüstrisinde çalışanlara yönelik eğitim toplantıları düzenlemiştir.⁵⁰

Her ne kadar bunlar olumlu gelişmeler olsa da, Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarının karşı karşıya kaldığı koşullar bazı durumlarda zorlayıcı olmuştur. Örneğin STKlar kendini finanse etmede zorlanmaktadır ve etkinlik yürütme kapasiteleri olmamaktadır. STK'ların yeterli düzeyde desteklenmesi ve karar mekanizmaları katılımları sağlanmalıdır.

Özel sektör katılımı

Türkiye'deki özel sektörünün cinsel sömürüsü ile mücadelede katılımı seyahat, turizm ve teknoloji sektörlerinde sınırlı eylemlerinden ibarettir. Ancak, medyanın çocukların cinsel sömürüsüne yönelik farkındalığı umut vericidir. Türkiye Gazeteciler Derneği, "Gazetecinin Doğru Davranış Kuralları"nın bir parçası olarak çocuklara yönelik cinsel şiddet içeren vakaların haber yapılması sırasında kullanılacak bir kılavuz bile sunmuştur.⁵¹ Türkiye **Endeks'** teki medya katılımı göstergesinde 100/100 puan almıştır.

Türkiye nüfusunun %71'inin internet kullanmasına⁵² ve 2018 itibarıyla her yüz kişiden 97,3'ünün mobil telefon aboneliği olmasına rağmen, İnternet Servis Sağlayıcılar tarafından önerilen "daha güvenli internet" eklentisi dışında, şirketlerin çocukların cinsel sömürüsüne yönelik farkındalık yaratma ve önleme aktivitelerine katılımı konusunda sınırlı kanıt bulunmaktadır.⁵³ Bu durum Türkiye'nin neden **Endeks' in** teknoloji endüstrisinin katılımı göstergesinde 33/100 puan aldığını kısmen açıklamaktadır.⁵⁴

Türkiye'de seyahat ve turizm endüstrisinin büyüklüğüne rağmen, sadece iki Türk şirketi turizm sektörü çalışanlarına çocukların cinsel sömürüsü ve istismarını tanımak ve karşılık vermek konusunda eğitim veren küresel bir girişim olan Çocukların Seyahat ve Turizmde Cinsel Sömürüye Karşı Korunmasına yönelik Davranış Kurallarına⁵⁵ bağlılığını açıklamıştır.⁵⁶ Örneğin, 2019 yılında Türkiye'ye gelen turist sayısı %12,22'lik bir artış göstererek 51.747.199 olmuştur⁵⁷ ve ülke genelinde 3.934 kayıtlı seyahat acentesi bulunmaktadır.⁵⁸ Sektör, ÇCS konusunu ele almaya yönelik kararlılığını geliştirmek adına geniş fırsatlara sahiptir.

NELER YAPILABİLİR? ÇÖZÜME DOĞRU

Türkiye Hükümeti sivil toplum kuruluşları ile ilişkilerini artırabilir ve uzman STK'ların çocukların cinsel sömürüsü ve istismarının mağduru olan kimselerin toparlanma sürecine yardımcı olmasını sağlayabilir

Türkiye'deki seyahat ve Turizm şirketleri Davranış Kurallarını benimseyebilir. Ulusal dernekler kayıt hakkı kazanma gereksinimlerine Davranış Kurallarını taahhüt etmeyi ekleyebilir

1. The Economist Intelligence Unit. (2019). *Out of the Shadows: Shining light on the response to child sexual abuse and exploitation*.
2. ECPAT International. (2020). *ECPAT Country Overview: Turkey*. Bangkok: ECPAT International. [forthcoming publication]
3. Economist Intelligence Unit. (2019). *Turkey Profile*.
4. See e.g. International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. (2019, October). *Action by Red Cross and Red Crescent National Societies to Prevent and Respond to Child Marriage*, 45.
5. Terminology and definitions surrounding the topic of sexual exploitation of children used in this briefing paper are consistent with the recommendations of the Terminology Guidelines for the Protection of Children from Sexual Exploitation and Sexual Abuse. Interagency Working Group. (2016, January 28). *Terminology Guidelines for the Protection of Children from Sexual Exploitation and Sexual Abuse, adopted by the Interagency Working Group in Luxembourg*. Bangkok: ECPAT. International.
6. The Economist Intelligence Unit. (2019). *The Out of the Shadows Index: Shining Light on the response to child sexual abuse and exploitation*. Turkey.
7. International Crisis Group. (2019). *Mitigating Risks for Syrian Refugee Youth in Turkey's Şanlıurfa*. 4.
8. All Survivors Project. (2018). "Destroyed from within – Sexual violence against men and boys in Syria and Turkey". 24.
9. Lanzarote Committee. (2017). *Committee of the Parties to the Council of Europe Convention on the protection of children against sexual exploitation and sexual abuse*. 3.
10. International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. (2019, October). *Action by Red Cross and Red Crescent National Societies to Prevent and Respond to Child Marriage*. 44.
11. Uzun Bulut. (2018). *Yazidi Slavery, Child Trafficking, Death Threats to Journalist: Should Turkey Remain in NATO?*
12. Stockholm Center for Freedom. (2017). *Report: Syrian women in Turkey's refugee camps forced into prostitution*.
13. Turkstat. (2019). *Turkstat - Central Dissemination System*.
14. UNHCR. (2019, November). *UNHCR Turkey - Operational Update November 2019*. 1.
15. UNHCR. (2019). *UNHCR Turkey Factsheet - July 2019*. 1.
16. International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. (2019, October). *Action by Red Cross and Red Crescent National Societies to Prevent and Respond to Child Marriage*. 44.
17. International Crisis Group. (2019). *Mitigating Risks for Syrian Refugee Youth in Turkey's Şanlıurfa*. 7.
18. UNHCR. (2019, November). *UNHCR Turkey - Operational Update November 2019*. 1.
19. International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. (2019, October). *Action by Red Cross and Red Crescent National Societies to Prevent and Respond to Child Marriage*. 44.
20. International Crisis Group. (2019). *Mitigating Risks for Syrian Refugee Youth in Turkey's Şanlıurfa*. 11.
21. *Ibid.*
22. International Crisis Group. (2019). *Mitigating Risks for Syrian Refugee Youth in Turkey's Şanlıurfa*. 6.
23. Southeast European Law Enforcement Center. (n.d.) *Member States*.
24. Council of Europe. (2005). *Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings*. 10.
25. ECPAT International and Plan International (2015), *Thematic Report. Unrecognised Sexual Abuse and Exploitation of Children in Child, Early and Forced Marriage*. Bangkok: ECPAT International.
26. The Economist Intelligence Unit. (2019). *The Out of the Shadows Index: Shining Light on the response to child sexual abuse and exploitation*. Turkey.
27. Hacettepe University Institute of Population Studies. (2018). *Turkey - Demographic and Health Survey 2018*. 49.
28. Hacettepe University Institute of Population Studies. (2018). *Turkey - 2018 Demographic and Health Survey Syrian Migrant Sample*. 36.
29. ECPAT Turkey. (2020 January). Personal Communication.
30. *Civil Code*, Article 124.
31. "The Draft Law that Amends the Law on Civil Registration Services and some other Laws" was prepared by the Ministry of Internal Affairs and was sent to the Turkish Grand National Assembly (TBMM) on 25 July 2017 by the Prime Ministry upon the decision of the Cabinet dated 17 July 2017. It consists of 37 articles, which amend Law No.5490 on Civil Registration Services and Law No. 5901 on Turkish Citizenship. See: UNCT. (2018). *Comments of the United Nations Country Team in Turkey on the 'Draft Law that Amends the Civil Registration Services and some other laws*.
32. Hurriyet Daily News. (2018). *Turkey's top religious body issues notice on 'mufti marriages'*.
33. The New Arab. (2017). *The 'mufti marriage law' and child brides in Turkey*.
34. The Telegraph. (2017). *New Turkish marriage law prompts fears of child weddings*.
35. Girls Not Brides. (n.d.). *Girls Not Brides: Turkey*.
36. BBC News. (2016). *Turkey withdraws child rape bill after street protests*.
37. Oppenheim, M. (2020 January). *'Marry-your-rapist' bill to be introduced by lawmakers in Turkey*. *The Independent*; Dannies, K. (2020, January 30). *Turkey's 'marry your rapist' bill is part of a disturbing global pattern*. *The Washington Post*; McKernan, B. (2020, January 23). *Turkish activists oppose amnesties for child rapists*. *The Guardian*.
38. Republic of Turkey - Ministry of Family, Labor and Social Services. (2016). *National Action Plan for Combatting Violence Against Women (2016-2020)*. [Translated from Turkish].
39. Republic of Turkey – Ministry of Family, Labor and Social Services. *Third National Action Plan for Combatting Violence Against Women 2016-2017 Monitoring and Evaluation Report*. 70. [Translated from Turkish].
40. *Ibid.*, 70.
41. *Ibid.*, 47.
42. Republic of Turkey – Ministry of Family, Labor and Social Services – General Directorate on the Status of Women. (2019). *Women in Turkey*. 18.
43. The Economist Intelligence Unit. (2019). *The Out of the Shadows Index: Shining Light on the response to child sexual abuse and exploitation*. Turkey.
44. *Ibid.*
45. Turkstat. (2019). *Turkstat - Central Dissemination System*.
46. See e.g. GRETA. (2019, October). *Report concerning the implementation of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings by Turkey*. 28.
47. The Economist Intelligence Unit. (2019). *The Out of the Shadows Index: Shining Light on the response to child sexual abuse and exploitation*. Turkey.
48. International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. (2019, October). *Action by Red Cross and Red Crescent National Societies to Prevent and Respond to Child Marriage*, 45.
49. International Children's Centre. (n.d.). *Combating Sexual Exploitation of Children with Rights Respecting Business in Travel and Tourism*.
50. Hurriyet Sehayat. (n.d.) *Hurriyet Newspaper Travel Supplement*. [Translated from Turkish].
51. Economist Intelligence Unit. (2019). *Turkey Profile*.
52. ITU. (2019, December). *Country ICT Data: Percentage of Individuals using the Internet*.
53. ITU. (2019, December). *Country ICT Data: Mobile-cellular Subscriptions*.
54. The Economist Intelligence Unit. (2019). *The Out of the Shadows Index: Shining Light on the response to child sexual abuse and exploitation*. Turkey.
55. The Code. (n.d.). *Members of The Code: Turkey*.
56. The Code. (n.d.). *About*.
57. Turkish Ministry of Culture and Tourism. (2020). *Turkey Border Statistics Monthly Bulletin December 2019*
58. TURSAB. (2019). *Ministry Certified Facility Statistics*. [Translated from Turkish].